

Bijlage 3 bij Q&A BVOV TVOV

Verduidelijking van enkele door lenW mogelijk op te leggen sancties bij de TVOV 2023

Definitief, 20-11-2023

1. Inleiding en doel

Deze notitie beschrijft de handelwijze van lenW rond de vaststelling van de TVOV 2023 in de volgende gevallen:

1. de concessiehouder verlaagt de vaste exploitatiebijdrage;
2. de concessieverlener verleent een prestatieafhankelijke bijdrage (bonus of malus);
3. er sprake is van een ontbrekende of gekwalificeerde Verklaring concessieverlener over de dienstregeling 2023.

2. Verlagen van de vaste exploitatiebijdrage

De beschikbaarheids- en transitievergoeding hebben als belangrijkste doel de dienstverlening aan reizigers op niveau te houden nu de reizigersopbrengsten na de pandemie nog achterblijven. In het NOVB is een bestuurlijke afspraak gemaakt om de decentrale exploitatiesubsidies voor een bepaalde subsidiabele periode te handhaven op een niveau dat niet is beïnvloed door de coronacrisis of het bestaan van de BVOV danwel TVOV. Die afspraak is geïmplementeerd via een voorwaarde in de SPUK TVOV 2023.

- Artikel 7 lid 2: Indien de ontvanger een aanvraag indient voor een opbrengstverantwoordelijke concessie, handhaaft de ontvanger gedurende de subsidiabele periode de vaste exploitatiebijdrage ten minste op het niveau van 2022, dan wel op het niveau waarbij geen sprake is van invloed van de COVID-19-pandemie dan wel de transitie, op het prijspeil van 2023 gebracht door middel van een index conform bijlage 3. De vaste exploitatievergoeding wordt dus niet gecorrigeerd voor aangepaste productie om reden van de pandemie dan wel de transitie. Voor kostencontracten is deze afspraak in artikel 7 lid 3 geïmplementeerd.
- SPUK TVOV 2023, technische notitie par. 3.2 : “De regionale concessiehouders krijgen een vaste exploitatiebijdrage van de concessieverlener. In geval van een aanvraag TVOV 2023 door een opbrengstverantwoordelijke concessiehouder blijft deze vergoeding tenminste op het niveau van 2022, dan wel op het aantoonbaar voor de coronacrisis geplande of afgesproken niveau voor 2023 en wordt niet gecorrigeerd voor werkelijke productie. In het geval van kostencontracten geldt dat de concessieverlener over de subsidiabele periode 2023, afhankelijk van de ingangsdatum van het concessiecontract, de naar 2023 geïndexeerde netto exploitatiebijdrage 2019, 2020, 2021 of 2022 uitkeert.”
- SPUK TVOV 2023 artikel 10 lid 2 regelt dat de uitkering op een lager bedrag kan worden vastgesteld indien (o.a.) niet aan de voorwaarde in art 7 lid 2 en 3 is voldaan. Het beleidsteam van lenW legt dit als volgt uit: De korting is gelijk aan het bedrag waarmee de vaste exploitatievergoeding wordt gekort.

3. Prestatieafhankelijke bijdrage (bonus of malus)

- Een prestatieafhankelijke bijdrage blijft buiten beschouwing¹ van de toegekende TVOV mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:
 - de prestatieafhankelijke bijdrage is overeengekomen in de vervoersconcessie;
 - een prestatie-afhankelijke vergoeding mag niet zijn opgelegd in het geval van door covid-19 beïnvloede prestaties².
- Een prestatieafhankelijke bijdrage telt mee in de rendementstoets en draagt dus niet bij aan een positief resultaat van de concessie. Indien de werkelijke opbrengsten hoger zijn dan de werkelijke kosten, wordt het surplus in mindering gebracht op de TVOV³.

4. Ontbrekende of gekwalificeerde verklaring over de dienstregeling

Met de sector zijn in het verantwoordingsoverleg BVOV/TVOV op 26 januari 2023 afspraken gemaakt over de manier waarop IenW omgaat met de Verklaring concessieverlener over de dienstregeling 2023.

- Indien de concessieverlener geen Verklaring concessieverlener over de dienstregeling 2023 verstrekt, stelt IenW de BVOV/TVOV lager vast. Hoeveel lager wordt per geval bepaald;
- Indien de concessieverlener in de Verklaring concessieverlener over de dienstregeling 2023 aangeeft dat niet is voldaan aan de voorwaarden omtrent de dienstregeling zoals opgenomen in de desbetreffende SPUK en de concessiehouder wordt dit aangerekend, dan stelt IenW de BVOV/TVOV proportioneel lager vast. Hoeveel lager wordt per geval bepaald;
- Indien de concessieverlener in de Verklaring concessieverlener over de dienstregeling 2023 aangeeft dat niet aan de voorwaarden omtrent de dienstregeling is voldaan, zoals opgenomen in de betreffende SPUK en onderbouwd wordt aangegeven dat dit de concessiehouder niet kan worden aangerekend, zal IenW de BVOV/TVOV niet korten.

Kan een DO een malus opleggen in combinatie met een positieve Verklaring concessieverlener over de dienstregeling 2023?

Ja, dat is mogelijk: het is afhankelijk van de afspraken in de concessie en de voorwaarden voor het afgeven van een positieve Verklaring concessieverlener over de dienstregeling 2023. Het zou gaan

¹ SPUK TVOV 2023 artikelsgewijze toelichting artikel 5 laatste alinea: "Uit het vijfde lid volgt onder meer dat prestatieafhankelijke bijdrages overeengekomen in de vervoersconcessie niet worden meegenomen in de berekening van de beschikbaarheidsvergoeding. Indien voor een prestatie een malus is opgelegd, wordt deze – om de prikkels van de prestatie te behouden – geen onderdeel van de kostengrondslag in de berekening voor de beschikbaarheidsvergoeding 2022. Evenzeer wordt dan om reden van balans, een eventuele bonus niet meegenomen in de opbrengsten op basis waarvan de beschikbaarheidsvergoeding 2022 berekend wordt".

² SPUK TVOV 2023, Technische notitie paragraaf 3.2: Over de prestatieafhankelijke vergoeding – lees: toepassing bonus/malus regeling – over de subsidiabele periode, maken concessieverleners en concessiehouders afspraken. De leidraad daarbij is dat prikkels voor optimaal presteren in de subsidiabele periode van 2023 niet weggenomen worden maar dat er geen malus wordt opgelegd in geval er sprake is van door Covid-19 of de gewenste transitie beïnvloede prestaties. Als er een malus opgelegd is, mag deze – om bedoelde prikkels te behouden – geen onderdeel zijn van de grondslag in de berekening voor de TVOV. Evenzeer hoeft dan om reden van balans, een eventuele bonus niet meegenomen te worden in de opbrengsten op basis waarvan de TVOV berekend wordt.

³ Zie SPUK TVOV 2023, Technische notitie par. 4.3. verantwoording, berekening, vaststelling TVOV 2023: Voorafgaand aan vaststelling vindt een rendementstoets plaats. De TVOV vult de werkelijke opbrengsten 2023 aan tot maximaal het werkelijke kostenniveau (break-even). Als de werkelijke opbrengsten inclusief TVOV de kosten overtreffen, wordt het surplus (positief rendement) in mindering gebracht op de TVOV. Dit betreft de werkelijke opbrengsten inclusief prestatieafhankelijke bijdragen en een eventuele eenmalige aanvullende bijdrage van de concessieverlener om in 2023 een voldoende, veilig en betrouwbaar OV te borgen en de transitie naar het nieuwe normaal te bewerkstelligen.

om situaties waarin niet aan vooraf vastgestelde prestatie-eisen is voldaan, op grond waarvan conform het concessiecontract een malus wordt opgelegd (rekening houdend met de in paragraaf 3 van deze notitie vermelde eisen), terwijl dit de concessiehouder niet kan worden aangerekend in het kader van de TVOV 2023. Daarvoor geldt immers conform SPUK TVOV 2023 Technische notitie paragraaf 5, voetnoot 1 het volgende: "Uitval van aanbod dat zich ook in normale omstandigheden voordoet (bijvoorbeeld als gevolg van infra- en materieelstoringen, werkzaamheden of een incident) wordt niet gezien als een afwijking van de overeengekomen voldoende, veilige en betrouwbare dienstregeling. Van een situatie die de concessiehouder niet aangerekend kan worden, is ook sprake bij een tekort aan personeel gerelateerd aan COVID-19. Ten aanzien van overige situaties waarin is afgeweken van de overeengekomen voldoende, veilige en betrouwbare dienstregeling, is overleg geboden tussen concessieverlener en concessiehouder teneinde vast te stellen of de specifieke situatie de concessiehouder in deze context aangerekend kan worden of niet."

Kortom als een malus wordt opgelegd die te maken heeft met uitval van aanbod dat zich onder normale omstandigheden ook zou voordoen, dan kan er nog steeds een positieve Verklaring concessieverlener over de dienstregeling 2023 worden afgegeven.